

17. évf. 2. szám (52)
2012. nyár

Lépések...

... a fenntarthatóság felé

 KÖVET
Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért

A környezettudatos és társadalmilag felelős vállalatvezető szaklapja

Tartalom

- Emberi tényező:
sr. Helen Alford OP
2. oldal
- Új KÖVET-tagok
5. oldal
- Másért Vállalkozó?
Napra Forgó Kft.
6. oldal
- Enterprise 2020
8. oldal
- Ablakon Bedobott
Pénz Program
9. oldal
- Munkahelyi esély-
egyenlőség (3. rész)
10. oldal
- European Green Office
11. oldal
- Costa Rica, a világ egyik
legboldogabb országa
12. oldal
- Vállalati hírek
13. oldal
- BAT Hungary: környezet-
védelmi akciók és tervek
14. oldal
- Jogszabályok
15. oldal
- Környezeti innovációk a
hazai feldolgozóiparban
16. oldal
- Ökolábnyom
18. oldal

Kettős mércéink

Az elmúlt évek nehéz gazdasági helyzetet és társadalmi feszültséget hoztak a legtöbb fejlett országban, különösen az Európai Unió országaiban, így Magyarországon is. A fejlett európai országok gazdaságai 2008-ban stagnáltak, 2009-ben szűkültek, és csak 2010-től mutattak ismét növekedést. Az Európai Unió 2012-es kilátásai továbbra is felettebb kedvezőtlenek, és az unió egészében stagnálást, míg az euróövezetben 0,3%-os visszaesést jelez előre az Európai Bizottság (European Commission, 2012). Mindeközben a közép- és kelet-európai országok is hevesen reagáltak a globális gazdasági visszaesésre, és Lengyelország kivételével mindegyik ország negatív növekedést mutatott 2009-ben (ábrák a 4. oldalon).

A válságot a szegényebb társadalmi csoportok éppen úgy megszenvedték, mint a középrétegek. A munkanélküliség sok országban magas szintre emelkedett, és Európában az államcsőd fogalma is napi témává vált.

A várható negatív következmények ellenére a növekedés általános lassulásában sokan egy újfajta, fenntartható gazdaság lehetőségét látták meg. Ban Ki Mun, az ENSZ főtitkára szerint a nemzetközi közösségre három nagy feladat megoldása vár: a klímastabilitás megvalósítása, a pénzügyi-gazdasági válság megoldása és a fenntartható fejlődés megvalósítása, melyeket egymással összehangolva kell elérni.

Fotó: SITA

A környezet szempontjából is előnyös megoldások közül kiemelendő az erőforrásokkal való takarékos bánásmód, illetve a környezetbarát technológiai megoldások széles körben való alkalmazása. A környezetpolitika szintjén előkerültek a környezeti adók kivételére vonatkozó javaslatok, illetve a környezeti szempontból káros támogatások megszüntetése (Kiss, 2012), sőt a válság kapcsán új tartalommal töltődtek meg a fenntartható életmódot célzó uniós és nemzeti erőfeszítések is.

A kialakult helyzet kezelése érdekében az egyes országok kormányai valóban gyors válságkezelő programokat kezdeményeztek, melyek azonban a fenti fenntarthatósági célok sutba dobásával elsősorban a bankszektor egyes szereplőinek megmentésére, illetve a kereslet élénkítésére irányultak.

Az Európai Unió környezeti politikájában is hangsúlytolódás következett be: a fókusz az erőforrás-hatékonyságra (resource efficiency) helyeződött. A következő években várhatóan az európai uniós támogatások jelentős része az innovatív, ökohatékony megoldások irányába fog áramlani, ami a hazai vállalatok számára is lehetőségeket teremt. Ez azonban egyben azt is jelenti, hogy a fogyasztás csökkentésére és az életmódváltásra vonatkozó célkitűzések egyre inkább háttérbe szorulnak.

(Folytatás a 4. oldalon)

Emberi tényező

Interjú sr. Helen Alforddal OP, aki április végén Budapesten tartott előadásokat és szemináriumot, amelyek középpontjában az etikai és az emberközpontú menedzsment állt. **(Részletek a 2. oldalon)**

Másért vállalkozó?

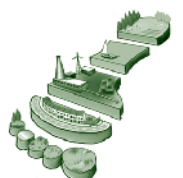
Bemutatjuk a Napra Forgó Nonprofit Közhasznú Kft.-t. A vállalkozás elsősorban a megváltozott munkaképességű munkavállalók integrálását célozza, de a munkaerőpiacon egyéb hátrányos helyzetű csoportok támogatását is vállalja. **(Részletek a 6. oldalon)**

Környezeti innovációk a hazai feldolgozóiparban

A TTMK munkatársai által készített kutatás közel 300 hazai cég környezeti innovációs tevékenységét vizsgálta az elektronika, az élelmiszeripar, a gépipar, a járműipar és a vegyipar területéről. **(Részletek a 16. oldalon)**

Milyen nagy lábon élünk valójában?

A cikk szerzője kiszámolta Keszthely város ökológiai lábnyomát, amely megmutatja, hogy egy magyarországi város lakossága valójában mekkora igényekkel is rendelkezik. **(Részletek a 18. oldalon)**

Kettős mércéink

(Folytatás a címlapról)

Történik ez annak ellenére, hogy az elmúlt évek tapasztalatai alapján tudjuk, az ökohatékonyság növelése egyedül nem fogja megoldani a globális környezeti válságot. A fogyasztás fenntarthatóvá tételét a bizottság által 2011 szeptemberében kiadott „Roadmap to a Resource Efficient Europe” című dokumentum is elsősorban a fogyasztók informálásának javításában látja, és a legtöbb európai uniós dokumentumban csak nagyon óvatosan esik szó az érzékeny témaként kezelt életmódváltásról, a fogyasztás csökkentéséről.

A válságot, illetve az arra adott válaszokat jól példázza az autóipar, mely különösen az USA-ban, de más országokban is a válság által leginkább sújtott iparágak közé tartozott. Az USA-ban a válságkezelésre költött összegek jelentős részét, mintegy 13,4 milliárd dollárt a két autóiipari óriás, a General Motors és a Chrysler megmentésére fordították (www.index.hu), miközben Európa számos országában roncsprémiumot ajánlottak az autójukat lecserélő polgároknak. Bár a megoldás során kiemelten hangsúlyozták az új autók kedvező környezeti paramétereit, az eszköz elsődleges szerepe a kereslet élénkítése volt, ezért a roncsprémiumrendszerek környezeti hatásszáma és hatékonysága legalábbis megkérdőjelezhető (hiszen a programok sokszor jó állapotú, még működőképes gépjárművek bezúzásához vezettek).

Mindeközben az új autók szén-dioxid-kibocsátására vonatkozó rendelkezéseket is módosították az Európai Unióban: a 2012-re meghatározott célokat – a kilométerenkénti 130 grammos szén-dioxid-kibocsátási küszöböt – csak három évvel később kell teljesíteniük a gyártóknak, és a határértékek túllépéséért fizetendő büntetések összege is csökkent.

Ezek a fejlemények is azt mutatják, hogy a környezet védelmét és a fenntartható fejlődés elveit középpontba helyező európai uniós országok a válság miatt felhagyni látszanak korábbi progresszív hozzáállásukkal annak reményében, hogy ezáltal sikerül kikor-

mányozni országaikat a nehéz gazdasági helyzetből. Mindez jól tükrözi, hogy a mégoly komolyan vett fenntarthatósági célkitűzések is a háttérbe kerülnek, ha más, alapvetőbbnek tűnő érdekek felülírják azokat.

De vajon magánemberként nem viselkedünk-e ehhez hasonló módon mi magunk is?

Egyre többen végzünk különféle környezetvédelmi tevékenységeket, gyűjtjük szelek-

eleget gyűjtöttünk, akkor jöhet a hibrid- vagy az elektromos autó és a passzívház?

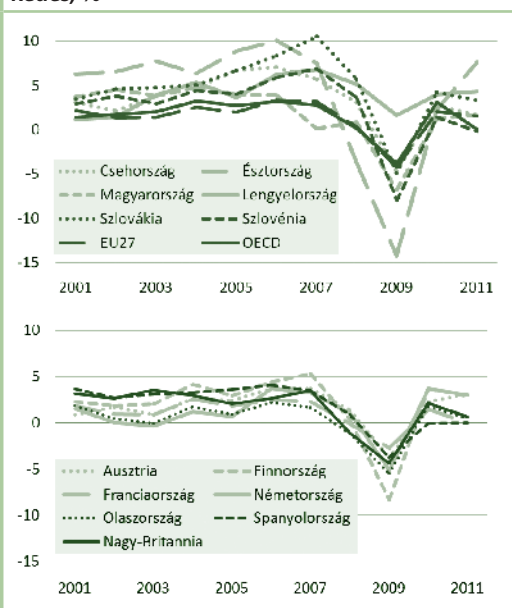
Felmerül a kérdés, meg lehet-e határozni az alapvető szükségleteknek azt a szintjét és szerkezetét, amelyet egy adott társadalomban, adott pillanatban elegendőnek (sufficient) tekinthetünk, hiszen a társadalom működéséből következően állandóan versenyben állunk a szűkös erőforrásokért, nem-

csak mint gazdasági szereplők, hanem mint egyének is. Ez pedig ahhoz vezet, hogy az abszolút értékek (pl. mennyi tápanyagra van szükség egy felnőtt napi ételmeztetéséhez) mellett döntéseink során legalább ekkora jelentősége van a relatív fogyasztásnak is: a lakóhelyünkkel, ingóságainkkal, azaz anyagi javainkkal szemben támasztott elvárásainkat – minimális fiziológiai szükségleteinket kivül – erősen befolyásolják a társadalomban általánosan elfogadott normák, a társadalom többi tagjának fogyasztási szokásai. Az így kialakuló versenyben pedig úgy veszünk részt, hogy azt legtöbbször észre sem vesszük, hiszen csak „minimális szükségleteink” elérésére törekszünk.

A kettősség tehát nemcsak az egyes országok vagy akár az Európai Unió politikáját jellemzi, hanem az egyén döntéseit is áthatja. A felismerés, hogy fajunk fenntartásának egyetlen módja környezetünk megóvásán keresztül vezet, olyan mélyen gyökerező ösztönökkel kell, hogy felvegye a harcot, melyek a civilizációt a mai, sok tekintetben csodálatra méltó, mégis sérülékeny állapotába juttatták.

Zilahy Gyula / TTMK

A GDP változása egyes országokban, éves növekedés, %

Forrás: www.oecd.org alapján

tíven a hulladékot, vásárolunk energiatakarékos termékeket, és fogyasztunk ökológiai gazdálkodásból származó élelmiszereket. Azonban hajlandók/képesek vagyunk-e túllépni ezeken az életmódunkat csak kismértékben befolyásoló lépéseken, és olyan elhatározásokat tenni, amelyek segítségével jelentősen csökkenthetjük ökológiai lábnyomunkat? Vagy előbb még hozzá kell jussunk azokhoz az anyagi javakhoz (lakáshoz, autóhoz stb.), melyek megszerzése megfelelő kényelmet nyújt számunkra, és egyben biztosítja társadalmi rangunkat is? Ha ezek már megvannak, akkor lehet védeni a környezetet? Ha

Felhasznált irodalom

- European Commission, 2011, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and Committee to the Region, Roadmap to a Resource Efficient Europe
- European Commission, 2012, Interim Forecast, February 2012
- Kiss, K. 2010, A környezetvédelmi intézkedések szerepe a gazdaság stabilizálásában válság idején – nemzetközi kitekintés, Lélegzet Alapítvány
- Bush megmentette az amerikai autóiipart, www.index.hu, 2008. december 9.

23. évi rendes KÖVET-közgyűlés és FEB-tisztségviselő-választás

A KÖVET Egyesület 2012. március 29-én tartotta 23. évi rendes közgyűlését a Provident Pénzügyi Zrt. székházában, melynek eredményeiről rövid beszámolóinkban olvashatnak.

A közgyűlésen elsőként bemutatkoztak az újonnan csatlakozó tagvállalatok és társult tagok. Ezt követően Bodroghelyi Csaba ügyvezető igazgató beszámolt a 2011. év

szakmai és pénzügyi eredményeiről, amelyeket a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. A KÖVET Felügyelőbizottságának nevében Fóris Ferenc tartott rövid értékelést a KÖVET 2011. évi pénzügyi gazdálkodásával kapcsolatban.

Egy-egy rövid felszólalásra kaptak lehetőséget a 2011 novemberében elindított

KÖVET-munkacsoportok képviselői is. Gärtner Szilvia (DENSO Gyártó Magyarországi Kft.) a Környezetvédelmi, Kapusy Pál (MOL-csoport) a CSR-, valamint Kőteles Géza (Aarhus-Pro) az Energetikai Munkacsoport működését, céljait és eddigi eredményeit ismertette. Köszönet illeti a munkacsoport-vezetőket eddigi munkájukért, a